

Representantforslag 27 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Sveinung Rotevatn

Dokument 8:27 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Sveinung Rotevatn om heving av alkoholgrensen for øl som selges i dagligvareforretninger

Til Stortinget

Bakgrunn

Frem til 1993 var det tillatt å selge sterkøl (øl med alkoholinnhold opptil 7 volumprosent) i dagligvareforretninger. I 1992 vedtok Stortinget å redusere grensen for alkoholinnhold i øl som kunne selges i dagligvareforretningene til 4,7 volumprosent (Ot.prp. nr. 19 (1992–1993), jf. Innst. O. nr. 41 (1992–1993)), noe som tilsvarer alkoholstyrken på den klassiske industripilsneren. Sterkøl (som de klassiske juleølene) ble med dette vedtaket henvist til Vinmonopolet. Vinmonopolet har i dag enerett på salg av øl med alkoholinnhold over 4,7 volumprosent.

Da Stortinget senket grensen for alkoholinnhold i øl som selges i dagligvareforretninger til 4,7 volumprosent, så bryggerinæringen svært annerledes ut enn den gjør i dag. Den gangen fantes det 15 bryggerier i Norge, som alle brygget de samme øltypene med omtrent samme alkoholstyrke. I dag finnes det over 160 norske bryggerier, som brygger et stort antall øltyper og -stiler. Disse øltypene passer ofte ikke inn i et regelverk laget med utgangspunkt i den klassiske pilsneren. De nye bryggeriene lager øltyper som ofte ligger mellom 5,5 og 7 volumprosent alkohol. For disse aktørene er det ikke alltid enkelt å få innpass på Vinmonopolet, og de fleste er derfor henvist til å selge ølene sine til puber og utesteder.

Dagens ordning er laget med utgangspunkt i de øltypene som produseres av de store industribryggeriene, og ordningen favoriserer dermed disse. Små- og mikrobryggerier er etter hvert blitt en betydelig næring i Norge, men sliter med et regelverk som ikke lar dem slippe til for å selge de varene de produserer. De får heller ikke selge store deler av egen produksjon fra eget bryggeri.

Et mer moderne regelverk for omsetning av øl i dagligvareforretninger vil være gunstig for den voksende bryggerinæringen. Om man går tilbake til en grense på 7 volumprosent alkoholinnhold i øl som tiltales solgt i dagligvareforretninger, slik regelverket var før 1993, vil bryggeriene kunne selge en vesentlig større del av sitt sortiment til butikker. De vil også, dersom de har salgsbevilling, kunne selge en større del av egen portefølje fra eget bryggeri eller i spesialforretninger for øl, som det i dag er vanskelig å etablere på grunn av grensen for alkoholinnhold i varer solgt utenfor Vinmonopolet. Det er også flere steder i landet lang avstand til nærmeste vinmonopol, og en økt alkoholgrense vil gi et bedre utvalg av drikkevarer med lavt alkoholinnhold i slike områder, i tillegg til en generelt større valgfrihet for forbrukere.

Forbruksmønsteret for øl har gjennomgått en betydelig endring de senere årene. Øl er i større grad blitt et kulturprodukt, og folk etterspør i større grad utradisjonelle og nye øltyper. Kunnskapsnivået er hevet, og det arrangeres i dag en rekke kurs for både ølsmaking og hjemmebrygging. Samtidig er det tydelig at folk etterspør svakere øltyper i større grad enn tidligere. Ifølge statistikk fra Statens institutt for rusmiddelforskning (Sirus) har forbruket av sterkøl doblet seg i Norge mellom 2001 og 2010, mens forbruket av brennevin i samme periode har vært noenlunde stabilt. Dersom man åpner for salg av sterkøl i dagligvareforretninger, vil det bli mulig for forbrukere å oppsøke et bredere utvalg øl uten å måtte ta turen

mellom brennevinshyllene man finner i Vinmonopolens butikker. Å vri forbruket fra alkoholsterke produkter som brennevin til alkoholsvakere produkter som øl, vil være i tråd med Norges alkoholpolitiske målsettinger og også være gunstig for folkehelsen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i alkoholloven slik at det åpnes for salg av øl med alkoholinhold inntil 7 volumprosent i dagligvareforretninger.

12. desember 2015